

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ БЕЗЧУВСТВЕНИЯТ ПЪН

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Забелязали ли сте една странна черта, една особеност, често наблюдавана в отношенията между хората, които имат нужда да бъдат обслужени, и някои мрачни субекти, които ги обслужват?

На човек му се налага, да речем, да се запише за амбулаторен преглед. Той е на единия край на града, амбулаторията — на другия. Човекът се обажда по телефона. Отговарят му троснато, че по телефона не записват. Трябва да дойде лично. Защо лично? Ами щото... и толкоз. Трясват му слушалката.

И ето, човекът се мъкне през целия град само за да си каже презимето, да разбере кога ще го прегледат и веднага да си отиде. А телефонът, великото изобретение на XIX век, създадено тъкмо за да облекчи живота на хората, си остава неизползувано, неусвоено. Странно и учудващо явление!

Колко често срещаме служебно лице избрало за стил в работата си заяждането и безсмислената строгост!

Ето какво се случи преди няколко дни.

На една жена ѝ направили аборт. Когато се прибрала в къщи, изведнъж ѝ станало лошо, почнал силен кръвоизлив. Случаят бил много опасен, изискващ незабавна операция. Откарали жената в болницата. А там, вместо да предадат веднага болната на хирурзите, оставили я в приемната да чака ред не за операционната маса, а за канцеларската, на която се попълват картоните. Напразно обяснявали на дежурния, че кръвта на болната изтича, че картонът може да се попълни и после, че не е време сега за отчетни подробности.

Нищо не помогнало.

Дежурният спазвал строго наредбата, записвал по реда на идването и изобщо не се замислял, че последното звено от опашката е в полуживо състояние. Когато дошъл редът на нещастната жена, пак не направили изключение: проверили ѝ документите, попълнили графите — възраст, образование, националност. (Много е важна в такъв момент националността, особено в Съюза на съветските социалистически републики!)

Когато повели най-сетне жената към операционната, пейката, на която седяла, и подът под нея били залети с кръв. Добре си свършили работата, нали?

И тъй, когато трябвало да избират между човека и наредбата, предпочели наредбата, опошили я и извратили смисъла ѝ. Ами че как

наистина да оперираш спешно жена, без да знаеш къде работи: в тръст или в синдикат и колко роднини има, и на каква възраст са, и към кой пол имат честта да принадлежат.

Но ако тази болезнена любознателност е простима спрямо пациент, на когото му бере пръст, абсолютно непонятно е как е могъл дежурният да накара жена, чийто живот е в опасност, да участва в упражненията му по статистика.

Кой е възпитал този безчувствен пън? Как са пуснали корен в лечебно заведение хладнокръвни навици, имащи смисъл може би само при углавно следствие? В болничните правила за вътрешния ред, освен всичко написано се подразбира и най-важното — сърдечно отношение към хората. В това е същината на всяко правило, усвоено по съветски!

И за да приключим с областта на медицината, нека кажем няколко възхладни думи за родилните домове.

Готови сме да вярваме, че в тези домове е безупречно чисто, че трудолюбивите санитарки усърдно преследват всяка прашичка, че там работят лекари виртуози и не позволяват на неопитните стажанти да акушират в тяхно отсъствие, че бельото е снежнобяло, а родилките получават вкусна, питателна храна и наистина е излишно да им се носи храна от къщи, че лично комисарят на народното здраве обикаля от времена време родилните домове и се интересува от всички тънкости в тази работа.

Но имаме и една забележка.

В чакалните на родилните домове се тълпят щастливи бащи. Лицата им са бледи и разкривени. Възбудени и объркани, те се втурват към всеки човек с бяла престилка. Тези чудаци искат да разберат как се чувства любимата съпруга, поело ли е новороденото цицката, не са ли застрашени двамата от някаква опасност.

Но човекът с бяла престилка най-често не казва нищо. Близките са в пълно неведение и, разбира се, нямат право на свиждане. Всичко е оскърбително сухо. Никакви задушевни ала-бала! Към младия баща се отнасят със сурово безразличие, като че ли той не е съпруг. Ако се случи нещо с родилката, ще ви съобщим, а щом нищо не казваме, значи, всичко, е наред.

Колко необяснимо, неправилно и обидно е всичко това!

Случило се е важно събитие, родило се е дете! И бащата на това дете не е статистическа единица, а жив човек, който има чувства.

Може въпросите му да изглеждат смешни и досадни, но на тях трябва да се отговори. Та той е ужасно разтревожен, почти болен. Трябва да бъде успокоен, трябва да му се разкаже, обясни.

Толкова ли е трудно да изречеш най-обикновените човешки думи:

— А, другарю, всичко е наред. Много поздрави от жена ви. Тя се чувства отлично. Температурата и е тридесет и шест и осем. Раждането ли? Не, не беше тежко, средна работа. Но момченцето ви е за чудо и приказ — по мерак. И не му липсва апетит.

Обзалагаме се, че на позеленялото лице на родителя ще разцъфти нежна усмивка. И ако освен това сте го потупали ободрително по рамото, той ще изскочи от чакалнята луд от радост и разпалено ще убеждава познатите си, че най-гениалните акушери на света работят в районния родилен дом № 68, на Кривособачая улица.

Толкова е лесно, толкова е просто! Малко душа, същата онази душа, която, както е известно, е безсъдържателно и ненаучно понятие. Какво да се прави, не е научно, но е полезно.

Забелязали сте, разбира се, че ако служещият дръвник може да ви причини неудобство или неприятност, използвайки положението си, той почти винаги го прави. Неизвестно защо, след като интересите на поверената му длъжност изискват тъкмо обратното: да бъде мил, любезен и дори нежен.

Построиха голяма нова жилищна сграда. Строи я дълго и грижливо, обзаведоха апартаментите с най-съвременни удобства, не забравиха и за външната красота, издокараха фасадата с достатъчен брой колони и барелефи. Вестниците публикуваха снимки на сградата. Откриването беше много тържествено. И наистина — сградата беше хубава.

Когато последният камион откара от двора последния боклук, в сградата влезе домоуправителят. Влезе и веднага закова с мръсни дъски широките остъклени врати на главния вход и залепи с тесто обяви, на които с ужасни лилави букви пишеше: „Вход затворен. Минавай през двора“.

В тези мрачни драскулици се долавяше старанието на кретен, който пише, изплезил дебелия си език и подпрял глава с юмрук.

Какъв смисъл да се строи красив вход с дебели стъкла само за да се напише на него, че входът е затворен и в жилището си трябва да се

провираш откъм двора? А тъй като дворът си е двор и обществеността не го вижда и за вестниците не го снимат, ясно е, че живеещите тук още няколко години ще има да се спъват в захвърлена кофа за вар, ще падат в ями и ще удрят глави в горния праг на задния вход.

Такива домоуправители не са рядкост. Заковаването на вратите става мания. Правят го понякога и в театрите, в универсалните магазини и в учреждения, където идват хиляди хора, тоест тъкмо там, където вратите са най-необходими и досетливият архитект се е постарал да направи колкото може повече.

Такива хора си имат още едно любимо занимание. То е да вдигат огради.

Някой ден на това място нещо ще се строи, а оградата вече е вдигната, заема целия тротоар и натирва пешеходците на платното под колелата на автомобилите.

От любов към строителството пешеходецът ще приеме всички неудобства. Но ако зад оградата понякога с години нищо не се строи, ако все още се води титанична битка за това петно между жилищната кооперация на баритоните и съюза на глухонемите, на пешеходеца му докривява. Още повече, че на оплакванията му отговарят с груби и глупави фрази, станали знаме на всички непоклатими пънове, считащи себе си за началство:

— Нищо ти няма, ще минеш и така!

— Щом е направено, значи, трябва!

— Я го виж ти, не му било удобно! Удобства взел да търси!

Ако получите съобщение или известие, каквото и да е съдържанието им, та ако ще да е покана за дискусия по въпросите на архитектурата или даже за танцова забава, бъдете сигурни, че в края ще прочетете забележка: „Присъствието задължително. За неявяване еди-какво си и еди-що си“. Ех, не е много страшно това „еди-що си“, да речем, закана втори път да не ви поканят на танци и все пак противно ти е да го четеш. Счува ти се как чиновникът те навиква, привиждат ти се гневно свъсени вежди и искрящи очи.

Дръвникът проявява строгост там, където трябва да е делови, той е сух, когато трябва да е внимателен, безцеремонен е в случаи, когато трябва да прояви учтивост към гражданин на социалистическа страна. На него му е най-лесно да се отнесе с подозрение към човека, когото обслужва, да го затрупа с безброй всевъзможни формалности и върху

него да стовари вината за лошата си работа. Понеже оня бил недисциплиниран, не желаел да се съобразява с разпорежданията и изобщо пречел на работата.

Това се среща не само в бита, имаше го и в изкуството.

Когато режисьорът правеше слаб филм, в който ошмулени от двадесет консултанти безупречни герои извършват претеглени на аптекарски везни положителни постъпки, в който коравосърдечни, превзети младежи скучно ликвидират някакво неблагополучие и бездарно постигат христоматийното си щастие, а зрителят упорито не стъпваше на този филм, режисьорът и директорът вдигаха шум до бога:

— Ето на, виждате ли ги, не ходят на идейни филми! А защо? Защото нашият зрител не е издържан, защото е чужд на изкуството и нищо не разбира от него. Той признава само Монти Бенкс.

Позната история — киночиновниците изкарваха публиката подозрителна. Ние сме добри и талантиливи, но зрителят е лош, той е еснаф и е недорасъл.

Но ето че „Чапаев“ имаше, кой знае защо, чудесни зрители. Милиони зрители, напълно израснали, идейно издържани и добре ориентирани във въпросите на изкуството, революционери по дух и съветски във всички свои дела.

И това са същите онези хора, които протестират срещу безчувствените дръвници, извращаващи съветските закони и традиции, против тяхното досадно и противно комарно жилене.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.